

Lehdistötiedote

Luxemburg, 2. helmikuuta 2021

Tarkastajat arvioivat EU:n toimia, joilla kavennetaan innovaatiokuilua

Yksityisten ja julkisten toimijoiden valmiudet huipputeknologian hyödyntämiseen ja kehittämiseen vaihtelevat huomattavasti EU:n jäsenvaltioiden välillä. Puuttuakseen tähän innovaatiokuiluun EU on keskittynyt enenevässä määrin varmistamaan laajemman osallistumispohjan tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelmiin. EU on ottanut käyttöön erityistoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vapauttaa vain vähän innovaatioita toteuttavien maiden potentiaali ja edistää synergioita Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) kanssa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin toimittaa tarkastuksen, jossa arvioidaan toimia, joiden avulla Euroopan komissio on pyrkinyt saavuttamaan tämän Horisontti 2020 -puiteohjelmaan sisältyvän osallistumispohjan laajentamistavoitteen.

Tutkimus ja innovointi on keskeinen osa tuottavuutta ja taloudellista kilpailukykyä. Noin kaksi kolmasosaa Euroopan viime vuosikymmenten aikana saavuttamasta taloudellisesta kasvusta on perustunut teknologiseen innovointiin, ja kolmasosa kaikista EU:n alueen työpaikoista on tällä hetkellä osaamiseen perustuvilla teollisuudenaloilla. Yhtenä EU:n toimintapolitiittisena tavoitteena on, että tutkimus- ja innovointitoimet jakautuisivat tasaisesti eri jäsenvaltioihin.

Horisontti 2020 on EU:n tutkimuksen ja innovoinnin kahdeksas puiteohjelma. Ohjelman avulla yhteisrahoitetaan huipputeknologian alaan kuuluvia tutkimusta ja innovointia koskevia yhteistyöhankkeita jäsenvaltioissa ja kumppanimaissa. Kyseessä on Eurooppa 2020 -strategian ja eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) tavoitteiden pääasiallinen rahoitusväline; ERA on vuonna 2000 käynnistetty aloite, jonka tavoitteena on luoda EU:n laajuiset rajattomat sisämarkkinat tutkimusta, innovointia ja teknologiaa varten. Horisontti 2020 -puiteohjelma keskittyi vuodesta

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen laatiman tarkastuksen ennakkoesittelyn keskeiset tiedot. Ennakkoesittely löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu englanniksi.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

2013 alkaen enenevässä määrin huippuosaamisen levittämiseen ja vain vähän innovaatioita toteuttavien maiden osallistumispohjan laajentamiseen tarjoamalla niille lisätukea toimintapolitiikan suunnittelua, valmiuksien kehittämistä sekä johtavien tutkimuslaitosten ja heikommin suoriutuvien alueiden välisten yhteyksien luomista varten. Näihin toimenpiteisiin ohjattiin Horisontti 2020 -puiteohjelman rahoituksen lisäksi rahoitusta myös ERI-rahastoista, joiden tarkoituksena on parantaa taloudellista ja sosiaalista yhtenäisyyttä EU:ssa.

“Eri jäsenvaltioiden välillä on pitkään vallinnut kuilu, joka liittyy yksityisten ja julkisten toimijoiden tutkimustoimintaan ja innovointivalmiuksiin. Tämä kuilu innovaatiojohtajien ja alalla heikommin menestyvien maiden välillä estää EU:ta hyödyntämästä potentiaaliaan täysimääräisesti ja uhka sen taloudellista kasvua, vaurautta ja sosiaalista vakautta”, toteaa tarkastuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Ivana Maletić. “Tarkastuksessa arvioidaan, ovatko toimet, joita komissio on toteuttanut esimerkiksi Horisontti 2020 -puiteohjelman alaisuudessa ja edistämällä synergioita ERI-rahastojen kanssa, auttaneet kaventamaan tutkimus- ja innovointikuilua EU:ssa”.

Horisontti 2020 -puiteohjelman määrärahat kaudelle 2014–2020 olivat 76,4 miljardia euroa. Määrään sisältyy noin miljardin euron osuus osallistumispohjan laajentamistoimenpiteisiin. Tutkimuksen ja innovoinnin osuus ERI-rahastojen määrärahoista kaudella 2014–2020 oli 43 miljardia euroa. Tarkastajat arvioivat vuodesta 2014 alkaen käytössä olleiden toimenpiteiden tuloksia – muun muassa keskittymistä synergioihin ERI-rahastojen kanssa – sekä uuteen monivuotiseen rahoituskehikseen (2021–2027) ehdotettuja muutoksia.

Taustatietoja

Horisontti 2020 -puiteohjelman väliarvioinnissa todettiin, että osallistumispohjan laajentamistavoite edistyi hitaasti ja epätasaisesti – eräissä uudemmissa jäsenvaltioissa ja tietyillä ohjelman aloilla ei ollut juurikaan havaittavissa muutosta. Tämä herätti huolta Euroopan parlamentissa ja neuvostossa. Tutkimuksen ja innovoinnin alan uutta ohjelmakauden 2021–2027 Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa koskevassa ehdotuksessa painotetaan entistä enemmän sekä osallistumispohjan laajentamistoimenpiteitä että synergioita. Viimeisimmässä yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa, jossa asetetaan ERI-rahastoihin ja muihin rahastoihin sovellettavat säännöt, korostetaan niin ikään, että jäsenvaltioiden ja komission on parannettava koordinoitua ja kehitettävä synergioita tutkimusta ja innovointia koskevan toimintakehyksen kanssa.

Tämän innovointikuilun torjuntaan tähtäviä EU:n toimia koskevan tarkastuksen on määrä valmistua vuoden 2021 loppuun mennessä. Tarkastusten ennakkoesittelyt perustuvat ennen tarkastuksen käynnistämistä suoritettuun valmistelutyöhön. Niissä ei esitetä tarkastushavaintoja, johtopäätöksiä tai suosituksia. Tarkastuksen ennakkoesittely löytyy kokonaisuudessaan englanninkielisenä tilintarkastustuomioistuimen sivustolta eca.europa.eu.

Lehdistö – yhteydenotot: Claudia Spiti – sähköposti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+ 352) 691 553 547